

HC. zo. 26/27, vr. en antw. 69-73 / 04.06.2023 / Bleskensgraaf - Wees een gedoopte!

Vraag 69: Hoe wordt u in de Heilige Doop eraan herinnerd en ervan verzekerd, dat het enige kruisoffer van Christus u ten goede komt?

Op deze manier, dat Christus dit uiterlijk waterbad heeft ingesteld en daarbij heeft beloofd, dat ik even zeker met Zijn bloed en Geest van de onreinheid van mijn ziel, -dat is van al mijn zonden gereinigd ben-, als ik uiterlijk met het water, dat de onreinheid van het lichaam wegneemt, gewassen ben.

Vraag 70: Wat betekent het om met het bloed en de Geest van Christus gewassen te zijn?

Dat wil zeggen, a) van God -uit genade- vergiving van zonden te hebben vanwege Christus' bloed, dat Hij in zijn kruisoffer voor ons vergoten heeft. B) Daarbij ook door de Heilige Geest vernieuwd en tot lidmaten van Christus geheiligd te zijn, met als doel dat wij hoe langer hoe meer enerzijds aan de zonden afsterven en anderzijds in een Godgelukkig en zuiver leven te wandelen.

Vraag 71: Waar heeft Christus ons toegezegd/ beloofd, dat Hij ons even zeker met Zijn bloed en Geest wil wassen, als dat wij met het doopwater gewassen worden?

Bij de instelling van de doop, in Matteüs 28:19: 'Gaat heen, onderrwijs alle volken en doopt hen in de Naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest'. En in Markus 16:6: 'Wie geloven zal en gedoopt zal zijn die zal zalig worden. Maar wie niet geloven zal, die zal veroordeeld worden.' Deze belofte wordt ook herhaald in Bijbelteksten waar de doop het 'bad der wedergeboorte' en 'de afwassing van de zonden' genoemd wordt. Bijv. Titus 3:5: 'Hij maakt ons zalig niet op grond van de werken van rechtvaardigheid die wij gedaan zonden hebben, maar vanwege Zijn barmhartigheid, door het bad van de wedergeboorte en de vernieuwing door de Heilige Geest.' En ook in Handelingen 22:16: 'En nu, waarom aarzelt u? Sta op, laat u dopen en uw zonden afwassen onder aanroeping van de Naam van de HEERE.'

Vraag 72: Is dan het uiterlijk waterbad de afwassing van de zonden zelf?

Nee, want alleen het bloed van Jezus Christus en het werk van de Heilige Geest reinigen ons van al onze zonden.

Vraag 73: Waarom noemt de Heilige Geest de doop dan 'het bad van de wedergeboorte' en 'de afwassing van de zonden'?

God zegt dit niet zonder goede reden, namelijk niet alleen om ons daarmee te leren dat, zoals de onzuiverheid van het lichaam door het water, ook onze zonden door het bloed en het werk van de Geest van Jezus Christus weggenomen worden; maar vooral om ons door deze goddelijke garantie en dit teken ervan te verzekeren dat wij even daadwerkelijk van onze zonden geestelijk gereinigd zijn als wij uiterlijk met het water gewassen worden.

Openingstekst: Rom. 6:4/ **Lezen:** Hand. 22: 12-16 / **Preek n.a.v. Hand. 22:16**

Inleiding

Er is sprake van een crisis als het gaat op de Doop. Die crisis was er in de tijd van de Reformatie bij het opstellen van de Catechismus ook. Wel in een andere variant. Vanwege de verkeerde visie van Rome op de Doop gaat er in de Catechismus best veel aandacht naar de doop. Bij Rome was min of meer het uiterlijke wassen met water van het jonge kind direct de afwassing van de (erf)zonde zelf. De noodzaak van geloof en werking van de Heilige Geest kregen minder plaats.

Waaruit bestaat **de doopcrisis** van vandaag? Onder andere het volgende:

- Het leven vanuit de Doop/regelmatig danken voor de Doop functioneert gebrekkig.
- Het beroep op de Doop komt vaak te laat! Als onze geliefden zijn afgehaakt, beginnen we er pas mee.
- Doop wordt soms vooral negatief gebruikt: 'Kun je daar wel zijn met je gedoopte voorhoofd?'
- Vele gedoopten leven oppervlakkig, zonder duidelijke toewijding aan God.
- Er wordt een eenzijdige nadruk gelegd op Gods verbond en het bij Hem horen, waarbij de nadruk op persoonlijke bekering ondersneeuwt. De Doop wordt alleen een doopfeest in plaats van ook een begrafenis van eigen 'ik'.

N.a.v. dit laatste punt moeten we eerlijk stellen dat het Nieuwe Testament nog niet zo'n sterke nadruk op het verbond in combinatie met de Doop kent, zoals wij die vandaag snel leggen. Het valt op dat de Catechismus ook nog niet zo de mond vol heeft van het verbond i.c.m. de Doop. Alleen in antwoord 74. In bovengenoemde vragen/antwoorden zoeken we tevergeefs het woord 'verbond'.

Welke betekenis heeft de Doop in het Nieuwe Testament, in het bijzonder bij Saulus' doop?

Naar aanleiding van **Hand. 22:16** leren wij het volgende:

1. In de vraag: 'En nu, waarom aarzelt u?' proeven wij de onstuimigheid, niet te bedaren, energieke liefde en stroming van Gods Geest. Hij doorbreekt hindernissen (Hand. 8:36; 10:47) bij doop. Wellicht was er in de eerste christengemeente nogal eens aarzeling om de Doopstap te maken. Het Nieuwe Testament benadrukt dat christen-zijn zonder gedoopt-zijn principieel eigenlijk niet kan. Andersom kan ook niet, dat benadrukken we extra in ons hervormde kerk vandaag: Gedoopt-zijn zonder christen-zijn kan niet!
2. De Doop van Paulus is een uiterlijke extra voltrekking/waterbad van een innerlijke verandering. Daarmee is de Doop een extra teken, een verzegeling/bevestiging, een extra garantie/verzekering, extra back-up of nachtslot van wat God innerlijk doet in een mens.
3. Doop en afwassing van zonden horen volgens vers 16 bij elkaar. Die twee-eenheid zien we ook in H.C. zo 26 en 27. Het 'onderdompelen/onderduwen/bestrijken' (*baptizo*) en 'wegwassen' (*apolouo*) zijn woorden die herinneren aan vuiligheid. 'We waren of zijn dood door zonden en misdaden' Ef 2:1). Tenzij wij wedergeboren worden...! De doop is een 'bad der wedergeboorte' (Tit. 3:/Ef. 5:26). Het wassen is een Joods reinigingsritueel voor goede hygiëne/desinfectie/geestelijke reinheid (Ez. 36:25). De filosofische richting van de Stoïcijnen gebruikte het woord 'wedergeboorte' om er haar leer van de wereldvernieuwing mee aan te duiden. Voor Paulus betekent door dit bad heengaan dus gedesinfecteerd geboren worden in de nieuwe wereld van Christus. Het wil overigens niet zeggen dat er bij de doop een wedergeboorte plaatsvindt. De doop zorgt niet letterlijk voor de wedergeboorte, maar verwijst er symbolisch naar, beeldt het uit, roept het op en bevestigt het voor de gelovigen.
4. Vers 16: 'Sta op, wees gedoopt!' Dit laat zien dat een doop met water ook een doop is met de Geest van Christus. Het is geestelijk opstaan in de sfeer van 'Sta op, laat Christus over u lichten' (Ef. 5:14). Dit is een door de Geestvernieuwd leven, zoals antwoord 70b van de Catechismus dit ook zegt. Dit door de Geestvervulde leven is geen af te wachten optie, maar een actieve opdracht: 'Sta op!'.
5. Het *uitroepen* van de Naam van Vader, Zoon en Heilige Geest (Matth. 28:19) over de dopeling noodzaakt ook tot het *aanroepen* van de Naam door de dopeling (vs. 16 einde). Dit 'aanroepende' is zo blijkt vanuit het Griekse woordgebruik een doorgaand dagelijks proces. De Doop is dan ook een dagelijks proces. Eenmaal is de waterkraan opengezet, maar het is dagelijks stromend water. Niet voor niets zegt Gods kind: 'Ik ben gedoopt'. Dat is tegenwoordige tijd. We zeggen niet 'Ik was gedoopt'. Luther zegt: Het gaat om dagelijks verdrinken en dagelijks opstaan. Doop roept om dagelijkse wedergeboorte/bekering.
6. Het aanroepen van de Naam van de *Kurios*, maakt van de Doop *een kritische handeling richting de cultuur* van toen en nu. Een Romein van die dagen kon spreken over 'de naam van het Romeinse volk'. Die was voor hem eervol en belangrijk. Het ging om naam maken als Romein. Onder welke naam willen wij bestaan? Welke naam denk je te moeten hebben? De Doop claimt ons voor Jezus' Naam.
7. Komt de crisis voort vanuit een verwaarlozen van onze Doop? Roepen wij de Naam dagelijks aan voor onszelf als gedoopten en voor onze gedoopte kinderen? Wanneer heeft u/jij eigenlijk de rijke betekenis van de Doop geleerd? Was dat vroeger thuis of leerde u/jij die op een conferentie veel later of nog nooit? Wat is dat toch? Alles zit in de Doop, maar velen zien er niks in. De Doop is de hele beloofde zaligheid in een notendop. Maar sommigen wagen zelfs: 'Je bent gedoopt, maar dan heb je het nog niet.' Dat plekje op jouw voorhoofd zegt, dat je van God moet zijn en voor God moet zijn. Laten wij zo'n grote zaligheid niet verwaarlozen (Hebr. 2:3). Je kunt zelfs als gedoopte verloren gaan. Bid vurig om de vervulling van de Doopbelofte, vertrouw erop en doe je plicht. Laat de *beloofde werkelijkheid* van de Doop ook *geloofde werkelijkheid* en *geleefde werkelijkheid* zijn! Wees een gedoopte in alles! Het is zo mooi.

Vragen om door te praten/denken n.a.v. de preek.

1. Wat betekent het voor u/jou om gedoopt te zijn?
2. Denk eens na over wat het zou kunnen opleveren als je elke dag bewust zou danken voor het feit dat je bent gedoopt?
3. Wat zou jij als vader of moeder kunnen doen om de Doop in jouw gezin meer betekenis te geven? Welke middelen zou je kunnen gebruiken?
4. Bespreek de 2 kanten! Met welke woorden zou je tot God kunnen *bidden* om Zijn gegeven belofte in de Doop te vervullen en wat zeg je om tegelijk te *danken* voor wat is geschonken in de Doop? Probeer eens in gebed te gaan, samen of alleen.